

NORGES HØYESTERETT

Den 4. november 2008 avsa Høyesterett dom i

HR-2008-01913-A, (sak nr. 2008/890), straffesak, anke over dom,

A (advokat Anders Brosveet)

B
C (advokat Christian B. Hjort)

D (advokat Haakon Borgen)

E (advokat Gunnar K. Hagen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Erik Førde)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Tønder**: Saken gjelder straffutmåling ved grov utroskap og grov korrupsjon, jf. straffeloven § 276 og § 276 b.
- (2) A er utdannet ingeniør og takstmann. I perioden 1999 til 2003 var han leder for teknisk forvaltning i eiendomsforvaltningsselskapet M. M forvalter blant annet større borettslag i X.
- (3) I september 2003 ble han ansatt som eiendomssjef i N (heretter N), som er et kommunalt foretak under X kommune for utvikling, drift og forvaltning av skolebygg i X. Foretaket har ansvar for ca. 750 bygninger. A var en av fire eiendomssjefer, som hver hadde ansvar for sin geografiske sone. Som eiendomssjef var A en del av toppledelsen i N og hadde vide fullmakter. Herunder styrte han ekstraordinære tiltak, som blant annet angikk

sikkerhet, på tvers av sonene, uten at det forelå fullstendig spesifiserte budsjetter. A hadde stillingen som eiendomssjef fram til januar 2006, da han gikk tilbake til M.

- (4) B og C var to av eierne i bedriften O (heretter O). O hadde forretningsmessig forbindelse med N etter at A hadde startet som eiendomssjef. Blant annet ble selskapet i desember 2003 tildelt rammeavtale med N for utførelse av elektriske arbeider i tre av sonene.
- (5) D startet i 1999, sammen med F og eierne av O, bedriften P (heretter P), som var et entreprenørselskap innenfor bygg og anlegg. P hadde et kundeforhold til M og med N i den tiden A var knyttet til foretakene. Også P ble i desember 2003 tildelt rammeavtale med N for tre av sonene. Avtalen gjaldt snekkerarbeider.
- (6) F gikk ut av P i juni 2004 og stiftet selskapet Q (heretter Q), som også gjennom A etablerte forretningsforbindelse med N.
- (7) E har, etter at han kom til Norge i 1963, drevet i byggebransjen. Siden 1995 har dette skjedd gjennom enkeltmannsforetaket R (heretter R). E har fra før han startet R samarbeidet med A, blant annet i et snekkerfirma som gikk konkurs i 1992.
- (8) I desember 2005 utstedte A to bankremisser til sin kone pålydende henholdsvis 2,8 og 16,65 millioner kroner. Beløpene skrev seg fra en av As private konti i Handelsbanken. Utstedelsen utløste såkalt hvitvaskingsmelding til Økokrim, som innledet etterforskning i saken.
- (9) Ved X politidistrikts siktelse 20. desember 2006, tiltrådt av statsadvokatene i Oslo 8. mai 2007, ble B og C siktet for grov korrupsjon. De ble ved tilståelsesdom avsagt av Oslo tingrett 3. juli 2007, dømt til en straff av fengsel i to år og to måneder og til inndragning av 235 000 kroner hver.
- (10) B og C anket dommene til Borgarting lagmannsrett. Ankene gjaldt straffutmålingen og inndragningen. Begge ankene ble henvist.
- (11) A ble 15. februar 2007 satt under tiltale ved Oslo tingrett for grov utroskap, grov korrupsjon og dokumentfalsk. Ved samme tiltalebeslutning ble D tiltalt for grov korrupsjon. Det samme gjaldt F, som i tillegg ble tiltalt for grovt heleri. Videre ble E tiltalt for grov utroskap og grovt heleri. Ved tilleggstilltale av samme dato ble E tiltalt for overtredelse av merverdiavgiftsloven, ligningsloven og regnskapsloven. Han ble 15. august 2007 dessuten satt under tiltale for trygdebedrageri.
- (12) Ved Oslo tingretts dom 19. oktober 2007 ble A dømt for overtredelse av straffeloven § 276 b, jf. § 276 a første ledd bokstav a, § 276, jf. § 275 og § 183, alt sammenholdt med straffeloven § 59 annet ledd og § 62 første ledd til en straff av fengsel i syv år. Han ble videre dømt til å tåle inndragning av 1 12 143 280 kroner, og til å betale erstatning til X kommune med 97 670 812 kroner og til M med 8 500 000 kroner. Han ble dessuten fradømt retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet på ubestemt tid, herunder å være daglig leder eller inneha annen ledende stilling i noe selskap, eller sitte i noe selskaps styre.

- (13) D ble dømt for overtredelse av straffeloven § 276 b, jf. § 276 a første ledd bokstav b, jf. § 59 annet ledd, til en straff av fengsel i to år og seks måneder og til inndragning av 150 000 kroner.
- (14) F ble dømt for overtredelse av straffeloven § 276 b, jf. § 276 a første ledd bokstav a, § 276 b, jf. § 276 a første ledd bokstav b og § 317 sjette ledd, jf. første ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 59 annet ledd og § 62 første ledd, til en straff av fengsel i to år og ni måneder og til inndragning av 893 200 kroner.
- (15) E ble dømt for overtredelse av straffeloven § 276, jf. § 275 og § 317 første ledd, jf. tredje ledd, merverdiavgiftsloven § 72 nr. 1 og 3, jf. straffeloven § 270 og § 271, ligningsloven § 12-2 nr. 1 og 2, jf. § 12-1 nr. 1 bokstav a, regnskapsloven § 8-5 første ledd første straffalternativ, jf. § 1-2, jf. gammel regnskapslov kap. 2 og straffeloven § 271, jf. § 270 første ledd nr.1, jf. annet ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 59 annet ledd og § 62 første ledd, til en straff av fengsel i tre år, til inndragning av 1 257 655 kroner, til i solidaransvar med A å betale erstatning til X kommune med 97 670 812 kroner og til å betale erstatning til NAV X med 270 419 kroner. Han ble også idømt samme rettighetstap som A.
- (16) Med unntak for F anket samtlige tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett. Anken fra A gjaldt straffutmålingen og rettighetstapet. Ds anke gjaldt straffutmålingen og inndragningen. Begge ankene ble henvist. Es anke gjaldt delvis bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og saksbehandlingen, straffutmålingen og rettighetstapet. Anken ble henvist for så vidt gjaldt straffutmålingen og rettighetstapet. For øvrig ble anken nektet fremmet.
- (17) Ankene fra B og C og ankene fra A, D og E ble behandlet samlet. Borgarting lagmannsrett avsa 7. april 2008 dom med slik domsslutning:
- ”1. **Anken til A, født 23. desember 1955, over Oslo tingretts dom av 19. oktober 2007 forkastes.**
  2. **I Oslo tingretts dom av 19. oktober 2007 gjøres for E, født 7. november 1936, den endring at straffen settes til fengsel i 3 – tre – år og 6 – seks – måneder. Forøvrig forkastes anken.**
  3. **I Oslo tingretts dom av 19. oktober 2007 gjøres for D, født 4. desember 1969, den endring at straffen settes til fengsel i 2 – to – år og 2 – to – måneder. Forøvrig forkastes anken.**
  4. **I Oslo tingretts dom av 3. juli 2007 gjøres for C, født 31. oktober 1964, den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 7 – syv – måneder, og at inndragningsbeløpet settes til 70 000 – syttitusen – kroner.**
  5. **I Oslo tingretts dom av 3. juli 2007 gjøres for B, født 6. februar 1964, den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 7 – syv – måneder, og at inndragningsbeløpet settes til 70 000 – syttitusen – kroner.”**
- (18) Samtlige domfelte har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett for så vidt gjelder straffutmålingen. Høyesteretts ankeutvalg traff 26. juni 2008 følgende beslutning:
- ”Ankene tillates fremmet. Straffutmålingen skal prøves på grunnlag av det faktum som er lagt til grunn av lagmannsretten med hensyn til straffbare forhold og hendelsesforløp.”**

- (19) *Jeg er kommet til at ingen av ankene fører fram:*
- (20) Før jeg tar for meg hver enkelts anke, ser jeg på to generelle problemstillinger som er reist av de ankende parter.
- (21) Det første spørsmålet gjelder det alminnelige straffnivået for korrupsjon.
- (22) Bestemmelser om korrupsjon er inntatt i straffeloven § 276 a og § 276 b. Etter § 276 a første ledd bokstav a straffes for korrupsjon den som ”for seg eller andre krever, mottar eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag” (passiv korrupsjon), og etter første ledd bokstav b den som ”gir eller tilbyr noen en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag” (aktiv korrupsjon). § 276 b gjelder grov korrupsjon. Mens § 276 a har en strafferamme på tre år, har § 276 b en strafferamme på ti år. A er domfelt for passiv grov korrupsjon, mens D, B og C er domfelt for aktiv grov korrupsjon.
- (23) Dagens regler om korrupsjon ble tilføyd straffeloven i 2003. Tidligere ble korrupsjon regnet som en egen kategori av utroskap (”utroskap ved korrupsjon”), jf. straffeloven § 275 og § 276. Det var ved denne lovendringen at strafferammen for grov korrupsjon ble hevet fra seks til ti år.
- (24) Det spørsmål som har vært reist, er om hevingen av strafferammen også innebar en heving av det generelle straffnivået for korrupsjon. Som også forsvarerne har gitt uttrykk for, har spørsmålet størst betydning for D, B og C, som alle tre er domfelt for mindre omfattende korrupsjon enn A.
- (25) Forsvarerne hevder at dette ikke er tilfelle, da de momenter som var avgjørende for å gi egne straffebestemmelser om korrupsjon med høyere strafferamme, var reflektert i rettspraksis allerede før lovendringen. Det er vist til Rt. 1996 side 1111 og Rt. 2001 side 227. I begge dommene gis det uttrykk for at utroskap ved korrupsjon må straffes strengere enn vanlig utroskap. I førstnevnte dom begrunnes dette med at skadevirkningene for den fornærmede kan bli langt mer omfattende ved korrupsjon enn ved vanlig utroskap, og at skadevirkningene ikke er avhengig av det beløp den skyldige har mottatt i bestikkelse. I sistnevnte dom er det særlig de samfunnsmessige skadevirkningene som framheves. Forsvarerne har videre hevdet at den vesentligste bakgrunnen for hevingen av strafferammen til ti år var at det ville åpne for bruk av kommunikasjonskontroll i etterforskningen av korrupsjonssaker.
- (26) Om de nye bestemmelsene innebærer en skjerping av straffnivået for korrupsjon, må bero på en tolking av bestemmelsene. Forut for lovendringen forelå en utredning fra Straffelovrådet, jf. NOU 2002: 22. Av mandatet framgår at utredningen av nye bestemmelser om korrupsjon i atskillig grad var foranlediget av det internasjonale samarbeidet som Norge har vært involvert i på området, blant annet spørsmålet om ratifisering av Europarådets strafferettslige konvensjon mot korrupsjon av 4. november 1998.
- (27) I NOU 2002: 22 pkt. 5.3.4 drøfter Straffelovrådet straffnivået for de nye bestemmelsene sammenlignet med andre formuesforbrytelser. Her vises det til at straffnivået for simpel korrupsjon, med en foreslått strafferamme på tre år, ville ligge på linje med andre

formuesforbrytelser. Derimot begrunnet man fastsettingen av strafferammen for grov korrupsjon til ti år med at ”korrupsjon etter omstendighetene vil være mer straffverdig og kunne utgjøre et langt større samfunnsproblem enn underslag og tyveri”. Forholdet til eksisterende rettspraksis berøres imidlertid ikke.

- (28) I lovproposisjonen, jf. Ot.prp. nr. 78 (2002–2003) side 5, uttaler departementet følgende om hensynene bak de nye bestemmelsene:

”Korrupsjon utgjør en trussel mot rettsstaten, demokratiet, menneskerettighetene og sosial rettferdighet, og kan også hindre økonomisk utvikling og virke konkurransevridende. Norske myndigheter prioriterer derfor høyt å delta aktivt i det internasjonale samarbeidet mot korrupsjon. Det er også sentralt å sikre effektive virkemidler for å motvirke korrupsjon nasjonalt.

Justisdepartementet fremmer på denne bakgrunn forslag om nye alminnelige og skjerpede straffebestemmelser mot korrupsjon.”

- (29) På side 43–44 i proposisjonen refereres en høringsuttalelse fra Hordaland statsadvokatembeter som ikke så berettigelsen av en heving av strafferammen for grov korrupsjon. I denne forbindelse ble det vist til straffutmålingen i Rt. 1996 side 1111 og Rt. 2001 side 227. Departementet framhevet at korrupsjon er ”svært samfunnsskadelig”, og at straffebud mot korrupsjon derfor burde ”utformes slik at de utgjør et effektivt middel i kampen mot korrupsjon”. Departementet sa seg videre enig med Straffelovrådet i at grove korrupsjonshandlinger kunne framstå som mer straffverdige enn de fleste andre grove formuesforbrytelser, noe som tilsa en strafferamme på ti år, jf. proposisjonen side 32 og side 45. Jeg finner på denne bakgrunn ikke grunnlag for forsvarernes anførsel om at hevingen av strafferammen utelukkende har vært begrunnet i behovet for kommunikasjonskontroll.
- (30) Noe klart signal om at heving av det generelle straffenivået for grov korrupsjon var et formål ved lovendringen utover de mest alvorlige tilfellene, er det imidlertid ikke mulig å lese ut av forarbeidene. Selv om en heving av strafferammen i seg selv ikke tilsier en generell heving av straffenivået, vil imidlertid utvidelsen av spennet kunne medvirke til et større spillerom i straffutmålingen og dermed til en strengere straffutmåling også utenfor de mest alvorlige tilfellene. Forarbeidenes understreking av straffverdigheten ved korrupsjon gir dessuten etter mitt syn, sammenholdt med de synspunkter som lå til grunn for de to nevnte høyesterettsdommene, grunnlag for en viss skjerpelse av straffenivået.
- (31) Det andre spørsmålet av generell karakter gjelder anvendelsen av straffeloven § 62 første ledd og har betydning for straffutmålingen for As vedkommende.
- (32) A er funnet skyldig i grov utroskap for til sammen 99 252 636 kroner og grov korrupsjon for til sammen 6 591 086 kroner, samlet 105 843 722 kroner. Både tingretten og lagmannsretten har ved straffutmålingen tatt utgangspunkt i hva utroskapshandlingene og korrupsjonshandlingene hver for seg ville ha ført til av straff, og deretter foretatt en samlet vurdering av hva straffen skal utmåles til. A hevder at dette er feil anvendelse av straffeloven § 62 første ledd. Utroskap og korrupsjon må, ifølge ham, betraktes under ett som én økonomisk kriminell virksomhet. Utgangspunktet for straffutmålingen skulle ha vært tatt i det samlede beløp, som utgjorde i underkant av 106 millioner kroner. Ved tingrettens og lagmannsrettens framgangsmåte gis det dobbel effekt av den tendens i straffutmålingspraksis, at den første del av de straffbare handlinger relativt sett rammes hardest. A hevder at dette har fått vesentlig betydning for straffens lengde.

- (33) Straffeloven § 62 første ledd er en regel om utviding av strafferammen der noen i samme eller i forskjellige handlinger som skulle ha medført frihetsstraff, har forøvet flere forbrytelser eller forseelser. Den gir imidlertid også føringer for utmålingen av en felles frihetsstraff innenfor den utvidede strafferamme.
- (34) Der det foreligger flere likeartede straffbare forhold, kan det være riktig, som A hevder, å la utgangspunktet for straffutmålingen være summen av de beløp som omfattes av de straffbare forhold. Jeg vurderer det imidlertid slik at det er en vesensforskjell i karakteren av det straffbare forhold ved korrupsjon sammenlignet med utroskap. Jeg viser til det jeg tidligere har sitert fra Ot.prp. nr. 78 (2002–2003) side 5 om skadevirkningene ved korrupsjon. Jeg viser også til Rt. 2001 side 227, der det uttales at korrupsjon sammenlignet med underslag ”har en helt annen karakter”. Det er de alvorlige samfunnsmessige skadevirkningene som i første rekke skiller korrupsjon fra de andre formuesforbrytelsene, og som gjør at det her ikke er naturlig å tale om likeartede straffbare forhold. Jeg er således enig med tingretten og lagmannsretten i at det ved straffutmålingen må være riktig å ta utgangspunkt i hva straffutmålingen for underslagshandlingene og korrupsjonshandlingene hver for seg ville ha ført til, for deretter å foreta en totalvurdering av den samlede straffen.
- (35) Jeg er så kommet fram til straffutmålingen for hver enkelt av de ankende parter.
- (36) Som allerede nevnt er A domfelt for utroskap av til sammen 99 252 636 kroner. Av dette gjelder 8,5 millioner kroner utroskap mot M og 90 752 636 kroner mot N.
- (37) Av tingrettens og lagmannsrettens premisser følger at framgangsmåten i begge tilfellene har vært den samme – R har utstedt fiktive fakturaer til henholdsvis M og N for utført arbeid, som så har blitt betalt etter As attestasjon. I tiden han var ansatt i N, har dette til dels foregått ved at han ved attestasjonen også forfalsket underskriften til en av de øvrige ansatte, noe han er domfelt for. Fakturabeløpet, eller deler av det, har så vært overført til As private bankkonto.
- (38) Han er videre funnet skyldig i grov korrupsjon og grov utroskap ved korrupsjon av til sammen 6 591 086 kroner. Av dette skriver 1 971 535 kroner seg fra tiden i M og 4 619 551 kroner fra tiden i N.
- (39) Også ved korrupsjonen har framgangsmåten vært den samme begge steder – A har gjennom fiktive fakturaer utstedt fra sitt enkeltmannsforetak, A – Takstmann MNTF, til P, O eller Q, fått overført betaling for tildeling av kontrakter. Etter at A – Takstmann MNTF i 2005 ble slettet av merverdiavgiftsmantallet på grunn av manglende aktivitet, har dette foregått ved at de fiktive fakturaene har vært utstedt fra R, som deretter har videreført betalingen til A.
- (40) Om As rolle, uttaler lagmannsretten for øvrig:

”Når det gjelder rollefordelingen er lagmannsretten ikke i tvil om at A har vært den ledende for så vidt gjelder den straffbare virksomhet tingretten har funnet bevist og som lagmannsretten i all hovedsak legger til grunn. Bevisføringen under ankeforhandlingen bekrefter at det var A som var initiativtaker og den som ledet den kriminelle aktivitet. Gjennom sine stillinger i N og M var han i posisjon til å kunne påvirke og til å utnytte en kritikkløs holdning hos de øvrige siktede. Hans virksomhet

var målrettet med tanke på egen vinning. Lagmannsretten slutter seg etter dette til tingrettens beskrivelse om "at A har vært hovedmann for så vidt gjelder alle de misligheter som er beskrevet i tiltalen".

- (41) Ved den konkrete utmåling av straffen har både tingretten og lagmannsretten lagt til grunn at utroskapen alene ville ha medført en straff av fengsel i seks år, som er maksimum i strafferammen. For korrupsjonen overfor M og N, er det angitt en straff av fengsel i fem år og seks måneder, om dette skulle ha vært bedømt isolert. Begge instanser er kommet til at straffen samlet, som utgangspunkt, bør settes til fengsel i ni år og seks måneder.
- (42) Både tingretten og lagmannsretten gjorde et fradrag i straffen på to år og seks måneder for As tilståelse og satte straffen til fengsel i syv år. Det ble lagt til grunn at hans tilståelse ikke var uforbeholden for så vidt gjaldt korrupsjonstiltalen fra tiden i N. A er uenig i dette og hevder at selv om han har forklart det som skjedde som "tapping" av selskapene med sikte på skattunndragelse, erkjente han alle elementer av faktisk art som ligger til grunn for tiltalen. Han erklærte seg også skyldig etter tiltalen.
- (43) Jeg finner en straff av fengsel i syv år som riktig for As vedkommende og kan i all hovedsak tiltre lagmannsrettens vurderinger. Hva angår spørsmålet om hvilken betydning As tilståelse skal ha for straffutmålingen, finner jeg å måtte holde meg til lagmannsrettens vurderinger, som har vært foretatt på grunnlag av umiddelbar bevisføring. Etter dette må As anke bli å forkaste.
- (44) B og C har begge avgitt uforbeholden tilståelse i samsvar med siktelsen, som var omtrent likelydende for de to. For B lød den slik:
- "I perioden september 2003 til januar 2006 i X, mens han arbeidet som prosjektleder og var aksjonær i O, fikk han rammeavtale og mottok flere arbeidsoppdrag med X kommune ved Ns eiendomsavdeling ved eiendomssjef A. I denne forbindelse sørget han for at A personlig mottok ca. 8 % av omsetningen som O hadde fra N, eller han medvirket til dette. Dette skjedde ved fiktiv fakturering fra enkeltmannsforetakene A og R til O uten at det ble utført noe arbeid. På denne måten ga han A til sammen kroner 789.134,- i denne perioden. Handlingen er grov både fordi det foreligger brudd på den tillit som følger med slik stilling, og fordi det dreier seg om store beløp og fiktiv fakturering og dermed uriktig regnskapsdokumentasjon."**
- (45) Jeg bemerker at tingretten i forbindelse med tilståelsesdommen la til grunn at A personlig mottok 2,3 % av omsetningen og ikke 8 % slik det står i siktelsen, og videre at den straffbare handling ble avsluttet sommeren 2005, og ikke i januar 2006.
- (46) Lagmannsretten har for begge tatt utgangspunkt i en straff av fengsel i omkring to år, som etter fradrag for uforbeholden tilståelse er satt til fengsel i ett år og syv måneder. B og C har anført at straffen er for streng sammenlignet med dommene i Rt. 1996 side 1111 og Rt. 2001 side 227, der straffene ble fengsel i henholdsvis ett år og åtte måneder for utroskap ved korrupsjon av 630 000 kroner og ett år og seks måneder for utroskap ved korrupsjon av 904 510 kroner. I ingen av sakene ble det gitt fradrag for tilståelsesrabatt.
- (47) Straffen kan synes noe høy sammenholdt med de nevnte dommene fra 1996 og 2001. Under henvisning til det jeg tidligere har uttalt om betydningen for straffenivået av lovendringen fra 2003, da de nye bestemmelsene om korrupsjon ble innført i straffeloven, finner jeg likevel straffen passende. Ankene fra B og C blir derfor å forkaste.

- (48) Lagmannsretten har funnet *D* skyldig i grov korrupsjon ved å ha gitt *A* 3 064 000 kroner i anledning *Ps* oppdrag for *N*. Om omfanget av korrupsjonen som hadde tilknytning til kontrakter tildelt *P*, heter det i tingrettens dom, som lagmannsretten viser til:

”*P* kom tidlig i kontakt med *A* da han var i *M*, og fikk et kundeforhold til *M* takket være *A*. Både *A*, *F* og *D* har i retten forklart at *P* i perioden mai 2000 til høsten 2003 betalte *A* opp mot kr. 2 millioner som ”smøring” for å sikre at *P* skulle motta oppdrag for *M*, jf. tiltalens post III b, første strekpunkt. Betalingen skjedde ved fiktiv fakturering fra *As* enkeltmannsforetak, *A* – Takstmann MNTF, til *P*. Etter det opplyste kan ca. 50 % av *Ps* omsetning ha knyttet seg til *M* mot slutten av *As* tid der, en omsetning som økte fra ca. kr. 1 million i 1999 til ca. 30 millioner i 2003.

Etter at *P* fikk rammeavtale med *N*, utgjorde oppdrag for *N* mye over halvparten av *Ps* omsetning. Retten legger til grunn at *Ns* utbetalinger til *P* regnskapsmessig er fordelt med ca. kr. 37 millioner i 2004, 54,9 millioner i 2005 og 38 millioner kroner i 2006. Ifølge fakturaene gjaldt oppdragene ulike former for snekkerarbeider, så som utbedring av himlinger, utbedring av gulv, fasadearbeider etc. Det gjaldt videre diverse kontrollarbeider i tilknytning til skolebygg. Det viste seg at selskapets oppdrag for *N* ble vesentlig mer enn det som lå innenfor rammeavtalen. Også forut for *As* tid i *N* hadde *P* utført noe arbeider for *N*, men i en langt mindre målestokk enn etter at firmaet oppnådde rammeavtalen med kommunen.”

- (49) Lagmannsretten fastsatte straffen, etter at det var gjort fradrag for tilståelse, til to år og to måneder. Det er lagt til grunn at *D* spilte en noe beskjeden rolle i forbindelse med inngåelsen av korrupsjonsavtalen, og han har i betydelig grad tilstått forholdene. Selv om korrupsjonsbeløpet er høyt, finner jeg ikke grunn til å endre lagmannsrettens straffutmåling.
- (50) *D* har anført at han er far til to barn på henholdsvis 15 og 17 år som han sannsynligvis i nær framtid vil få eneansvaret for, da barnas mor lider av en alvorlig sykdom. Jeg finner det vanskelig å ta hensyn til dette ved straffutmålingen i en sak av denne karakter.
- (51) Etter dette må også anken fra *D* bli å forkaste.
- (52) *E* er funnet skyldig i medvirkning til grov utroskap overfor *M* med 8,5 millioner kroner og overfor *N* med 89 587 340 kroner. I tillegg er han funnet skyldig i grovt heleri av 5 018 875 kroner.
- (53) Om *Es* forhold uttaler tingretten, som lagmannsretten slutter seg til:

”I straffskjerpene retning bemerkes særlig at *E* ved å stille sitt firmas konto til disposisjon, gjorde det mulig for *A* å tappe *M* og *N* for svært store summer. Selv om hans rolle var viktig nok for resultatet, skal det i formildende retning bemerkes at den var svært beskjeden i forhold til den *A* selv har spilt. Retten ser heller ikke bort fra at han i noen grad har følt seg styrt av *A*, selv om dette ikke på noen måte kan frita ham for skyld. Hans utbytte av de straffbare handlingene har vært forholdsvis begrenset. Hva angår tilleggstiltalene, som isolert sett omfatter så vidt alvorlige forhold at de isolert sett ville medført ubetinget fengselsstraff, bemerkes i formildende retning hans tilståelser. Han har også tilstått heleriforholdet i tiltalens post IV b, om enn ikke uforbeholdent. Tilståelsene er så vidt begrenset i forhold til de alvorlige forhold som *E* er funnet skyldig i at retten ikke finner grunn til å gå nærmere inn på hva straffen uten tilståelsene ville blitt.”

- (54) Det er opplyst at E personlig har hatt et utbytte av de straffbare forhold på 1,2 millioner kroner. Dette kan ikke karakteriseres som et ”forholdsvis begrenset” utbytte. Med dette forbeholdet, slutter jeg meg til tingrettens og lagmannsrettens vurderinger. Det samme gjelder lagmannsrettens fastsetting av fengselsstraffen til tre år og seks måneder.
- (55) E har bedt om at straffen nedsettes som følge av hans alder og helsetilstand. E fyller 72 år 7. november i år. Av framlagt legeattest følger at han lider av sukkersyke. Han har også fra mars 2007 startet behandling for høyt blodtrykk, noe som angis å ha sammenheng med store psykiske påkjenninger i forbindelse med rettssaken. Jeg finner det vanskelig å tillegge hans alder og helsetilstand vekt ved straffutmålingen. Betydningen dette vil ha for hans soningsdyktighet, må avgjøres på soningstidspunktet.
- (56) Jeg stemmer for denne

D O M :

Ankene forkastes.

- (57) Dommer **Coward:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (58) Dommer **Øie:** Likeså.
- (59) Dommer **Bårdsen:** Likeså.
- (60) Dommer **Lund:** Likeså.
- (61) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Ankene forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: